

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 262.

V Ljubljani, v četrtek 13. novembra 1884.

Letnik XII.

Prava beseda ob pravem času povedana.

Razni listi, slovenski in nemški jeli so prav živo prašanje razmotravati: Kdo bode naslednik Pirkarjev v ljudskem šolstvu na Kranjskem? Zdi se nam, da mora imenovanje njegovo prav blizo biti, zakaj rado se zgodi, da kedar kak velikiški vriš in ropot kje nastaja in med listjem šumeti začena, da nekaj je, če se tudi na prvi pogled še ne vidi. Tudi smo vajeni z imenovanjem visokih oseb večkrat iznenadjeni biti, ktere se nam navadno v vgodnejšem času, kedar so poslanci po svojih domovih razkropljeni, naznanjajo, da se vihar, kteri je morda med ljudstvom razsajal tudi v zbornico ne zanese, ampak se nekoliko popred poleže in razburjeni duhovi potolažijo.

To so razlogi, kteri nas vodijo, da iz njih sklepamo, da tolikanj vplivna oseba, kteri se ima na Kranjskem ljudsko šolstvo v nadzorstvo in vodstvo izročiti, nam ne more več dolgo neznana biti. Ne bodemo se za zdaj še spuščali v preiskavanje oseb, za ktere in proti kterim se po raznih listih vriši, ker nam ni toliko na oseb ležeče, kakor na stvari, in samo na tej, ktero ima zastopati deželni šolski nadzornik. Če nas bi kedaj okoliščine prisilile, da bi morali se z osebami pečati, kakor neljubo bi nam tudi to bilo, storili bodemo vendar-le vedno svojo dolžnost, naj bode komu prav ali ne prav, le zato, da se dobri stvari usluga stori in našemu ubogemu narodu v resnici pomaga, tudi ko bi se še v toliko nevarnost podati in še tolikošno škodo trpeti imeli, ker odkrito povemo, da je naša ljubezen do naroda prevelika in prečista, da bi mu mogli kaj zamolčati v stvari, kjer se gre za njegov nračni in narodni obstanek ali propad, kakor ravno tukaj in spoznamo za zdaj le pravo besedo o pravem času izreči:

Da je šolstvo silnega pomena, v tem edini so si vsi narodi in vse stranke, zakaj resnične so besede, da „kdor mladino za sabo ima, ima tudi pri-

hodnost“. Zato so tudi šolski boji zraven verskih in narodnih v vseh časih najsilnejši bili, zakaj šola je, ktera v mlade, še nedolžne in neizpačena srca verska blažila poštenja, nračnega in čednostnega življenja, pa tudi čutila narodnosti in značajnosti vsaja. Silno veliko je na tem ležeče, kdo je vrta krasnih cvetic čuvaj, pa tudi kdo je duša šolstva v kaki deželi, kteri ima tisoč in tisoč nedolžnim sreem posrednje ali neposrednje zapovedovati. Ni nam toraj in nam ne more vse jedno biti, kdo ima naš deželni šolski nadzornik postati. Toda, ko te vrstice pišemo, nam tolika obilnost vsakojakih misel po glavi roji, da bi se skoraj ne upali jih na tem malem prostorčku zvrstiti. Naj govori toraj drugi, veljaven mož. Povedano bodi pa precej, da se kdo ne prestraši, da ta mož ni bil kak katoliški duhoven, ampak protestant Guizot, minister liberalnega francoskega kralja, ko je liberalizem na svojem vrhuncu stal in je težko kak izobražen mož na Francoskem bil, kteri bi na svobodo in na naprednjatstvo človeštva prisegel ne bil. In takrat v tistih dneh najbolj omamljivega blišča, splošne prevare, ko je julijevo kraljestvo iz prekucije izšlo in na podlagi ljudske volje slonelo, ko so to kraljestvo republikanske naprave obdajale, je francoski naučni minister nasprotnikom, da ima vse ljudsko šolstvo na verski podlagi sloneti, pred pol stoletjem te-le besede zaklical: Versko-nračni izobražbi morajo se vsi drugi učni predmeti podvreči. Poduk samo v verstvu nikakor ne zadostuje. Neobhodno potrebno je, da versko-nračni zrak vse šolstvo napolnuje in ga prešinja. — Ako se vesoljni poduk vljudskih šolah na vero in na moralo ne naslanja, nikdar namena dosegli ne boste, kterega ste si v glavo vcepili s prvotnim podukom. Ne pozabite na to, kar se še nikdar toliko in tako jasno ni pokazalo, kakor ravno v današnjih dneh! Res, lepo je za duševni razvoj, dokler in kolikor nračni in verski z njim korak za korakom

napreduje, a zgolj razumni (kakor je pri novi šoli. Opom. vredn.) razvoj, sam za-se in brez vse zaslombe na nračnost in verstvo, postane hudobno načelo in človeka v neizmerno ošabnost in napihnjenost zapelje, ga v nepokorščino in prekucijo pahne, v mesenost in samopridnost in tedaj tudi v nevarnost za celo družbinsko življenje potisne.“ (Glej anarhiste! glej Hugo Šenk. Vredn.)

Dobre besede, o pravem času izgovorjene, padle so na rodovitne tla in poročevalci v zbornici poslancev kakor tudi v senatu sprejeli so ministrovo prepričanje za svoje.

Kaj pa je ta državnik učiteljem djalo? „Nič ni bolj želeli in bolj potrebno, kakor da duhoven in učitelj vzajemno delujeta. Že ta edinst sama na sebi vredna je malenkostnih žrtev. Tudi je častna naloga učiteljeva, v otroku vero v božjo previdnost vzbujati, duhovnu pa tisto visoko spoštovanje skazovati, ktero ta najveličastnejša služba na svetu po pravici zasluži.“ In leta 1835 pisal je naučni minister šolskim nadzornikom: „Vse vaše prizadevanje mora na to obrnjeno biti, da župnike in druge duhovne pastirje dejansko prepričate, da postava z dnem 28. junija 1833 poduka v veri in nračnosti ni le zato predpisala, da bi se gotovi obliki zadostilo in bi se pravi namen samo z dozdevnim častnim skazovanjem slepil. Naš resnobni in poštteni namen je v postavi zaznamovano svrhu z vsemi pripomočki, ktere koli nam naša oblast dati zamore, doseči, da se namreč v otroških srcih verska veljava popolna in neskaljena ohrani. Vi pa, gospodje, boste s tim, da namestnikom božjim svoje zaupanje skazujete, da je pravi in resnični namen ta, k povzdigi poduka mladine najbolj pripomogli.“

Guizotu se je na tak način posrečilo dobre vspehe doseči, pa bili bi ti še vse srečnejši in obilnejši, ako bi vzgojitelji mladine po postavi od leta 1833 odveč samim sebi prepuščeni ne bili. Veliko

LISTEK.

Dvanajst večerov.

Pogovori doktorja Junija z mladim prijateljem.

(Dalje.)

J. Treba da se prav razumemo. Raznovrstnost ali različnost ne zahteva materialnih delov, tako da bi le telesna bitja mogla biti različna in toraj lepa; ne, različno je tudi enovito bitje, ker ako prav tako bitje ne more imeti raznih materialnih delov, ima pa lahko različne sposobnosti, s kterimi zamore različno delati; v tej različnosti je tudi enota, ker vse one različne sposobnosti in raznovrstni čini imajo eden in isti vir, iz kterega izhajajo, namreč enovito bitje. In zarad te različne enote je tudi enovito bitje lepo.

M. Kaj pa, ako ono enovito bitje ne dela, ako ne razvija svojih sposobnostij, prehajajoče iz mogućnosti v dejstvo, tedaj po Vašem bi ne bilo lepo, pogrešalo bi namreč različnost činov?

J. Tudi ako bi ne delalo, bi vendar še ostala v njem različnost sposobnostij in zarad tega tudi vsaj mogućnost različnih dejanj, in kdor bi tako

enovito bitje popolnoma spoznal, videl bi v njem razen različnih sposobnostij tudi različnost vseh mogućnih dejanj, ktera bi se shajala v enovitem bitji, kot v svoji vse vezajoči enoti, in to bi bilo lepo.

M. A tega ne morem razumeti, kaka more biti ona raznovrstnost mogućnih dejanj; mislim, da le to zamore dopasti, kar je resnično, a mogućnost ni resničnost, in taka mogućnost ne more biti predmet našemu dopadenju.

J. Menim, da lahko. Resničnost je to, kar pravimo drugače realnost. Realnost v ožjem pomenu je sicer le to, kar je ali eksistira. A o realnem govorimo lahko tudi v širjem pomenu, in tedaj je realno vse, kar zamore biti nekako predmet ali objekt našemu spoznanju; da še jasneje govorim, kar zamore naše mišljenje določiti ali informirati, ali od zunaj v nje tako vplivati, da se mora ravnati po njem. Vprašam n. pr. ali je poleg tega sveta še drug mož?

M. Zakaj ne?

J. In zamore biti tak svet predmet našemu mišljenju, tako, da si ga zamoremo misliti.

M. Prav lahko.

J. Vidiš, tak svet ne eksistira, ampak je le možoče in vendar njegova mogućnost je predmet, ki določi naše mišljenje. Tako ima tudi mogućnost neko

realnost ali recimo objektivnost za naše spoznanje. In prav lahko zamorejo tudi razna dejanja, ktera zamore učiniti enovito bitje, biti predmet našemu spoznanju, toraj tudi našemu dopadenju. A vsa ta dejanja, kterih mogućnost je v enovitem bitji — imajo vezajočo enoto v bitji — in njihovih sposobnostih, tako bi tedaj razum popolnoma spoznaoč ovo bitje v predmet imel različnost v enoti ali enoto v različnosti, imel bi lepoto, ki bi mu dopala. Tedaj vidiš, da ona definicija obseže tudi enovita bitja.

M. Prav. Toraj telesna in enovita bitja so lepa, ker v vseh se nahaja različnost v enoti.

J. Da in čim večja ali mnogovrstnejša je ova različnost in čim trdnjša je enota v bitji, tem lepše je to.

M. Kako to mislite?

J. Povedi mi, kaj je lepše, kamen ali rastlina?

M. Veliko kamnov je lepih, a tudi dosti rastlin grdi. V obče pa vsakdo prizná, da so rastline lepše kakor rude.

J. To je gotovo in tudi če se nam morda kaka ruda zdi lepša od rastline, prihaja od tod, da lepoto navadno cenimo le po očesu, a trditi moramo odločno, da je rastlina lepša kakor ruda. In zakaj?

učiteljev skrivalo je svoje prave namene, veliko jih naučnemu ministru ravno nasprotno delovalo in tako nalogo protizupnikov — anticurés igralo in tako se zgoditi moglo, da je v viharju l. 1848 se veliko zgubilo, kar se je popred mislilo, da je že pridobljeno.

Zakaj vendar te že zdavnej vtihnjene besede Guizot-ove tu dandanes ponavljamo? Zato, ker bi tega, kar je protestantovski minister meščanskega kraljestva takrat za koristno in potrebno spoznal, nobeden katoliški državnik sedanjega časa prezirati ne smel. Dandanes nobeden minister več reči ne more, da ga liberalne dobe blišče slepi; nobeden se s tem izgovarjati, da se umakniti mora vnanji sili, nihče, da nasledkov napačne sisteme presoditi ni mogel. Guizot se je po julijski prekuciji na ministerski stol vspel, naši državniki so po drugih in postavnějšíh potih k moči in veljavi prišli. Kaj je našel Guizot? Zaprte cerkve, razdijane altarje, pregnane duhovne, divje sovraštvo zoper vero, Voltair-jance in indifferentiste. Na kaj se je minister naslajati mogel? Na samega sebe, na moč svojega prepričanja, na svojo visoko moško pogumnost. In kaj imajo naši sedanji državniki proti sebi? Stranko, kateri je že zdavnej klenkalo in je v manjšini, katero razvaline, pod katerimi se je podsula, absurdno storé. In za-sé? Cesarja in državo, glasove vseh dobromislečih, glasove ljudstva, logiko in skušnjo.

Iz tega vzroka smo za potrebno spoznali, duh liberalnega državnika navajati, ki je sicer protestant in minister Louis Filipa bil in pravo besedo o pravem času izreči, da bi tako očitno pokazali, katero stališče gledé imenovanja deželnega šolskega nadzornika kranjskega zastopamo in smo trdno prepričani, da bode visoka vlada uvaževala naše opravičene želje, in izročila naše šole možu, kakor je naši deželi in našemu katoliškemu ljudstvu primeren. Naj se nam ne očita tukaj, da smo govorili pro domo sua, kakor da bi želeli, da bi se ta za naš narod tolikanj pomenljiva stopinja kakemu duhovniku izročila. Dasi smo prepričani, da ta častiti in med ljudstvom tolikanj čislani stan med sabo mnogo mož hrani, ki bi vredni tega zaupanja bili in jih več tudi osobno poznamo, če tudi vemo, da bi v takih rokah dobro naše šolstvo napredovalo, kakor je tudi imenovani Guizot od duhovstva sploh častno priznal in iz tribune povedal: „Ako se prašam, kje je ljudski poduk najboljši sad prinašal, se odgovor glasi: Tam kjer ga je duhovstvo nadzorovalo in ravno s tem svoj vedni vpliv na šole imelo“. Dasi ravno bi to toraj lahko ponižno zahtevali, vendar odkritosrčno ponavljamo, da nam ni na osebi, ampak edino le na stvari ležeče in da raji vidimo poštenega laika na tem stolu sedeti, kakor bi ga kje kedaj kak liberalen na pol duhoven, kaka kukavica v verskem kakor v narodnem oziru imel, pa zopet pristavimo, da na prav nikogar ne cikamo. Le to želimo, da bi bil pravi mož, ki bi bil za nas, kateri bi svojo reč dobro razumel, čist značaj, ki bi se milega jezika našega naroda nikdar tudi ne očitno posluževati ne sramoval, zraven se pa tudi zavednega katoličana čutil in ne plajša po vetru obračal, ker le tak bode zamogel blagonosno za naše šolstvo delovati.

Na Francoskem je bila prva prekucija vse po-teptala, med tem, ko je druga vse mlade kali pre-novljene vlade (restavracije) končala. Pri nas se na nobeno prekucijo, na nobeno iztrebljenje verskega prepričanja sklicavati ne moremo. Mi pri nas za-moremo le bolešno iznenadeni biti in nad neko drugo srčnostjo strmeti, ki še vedno zahtevajo, da bi se vozilo po starem liberalnem potu in smo sine ira et studio za potrebno spoznali ob pravem času pravo besedo spregovoriti.

Krajopisi kranjskih mest in trgov.

(Dalje.)

Koče vje.

Gottschevia vulgo Gottschee 8. milliaribus Labaco in Euronotum recedens urbs est pecu-laris et cognominis districtus primaria, qui a nonnullis Vinidorum marchia nuncupatur. Ingens de nominis etymo urbisque exordio fervet inter authores discep-tatio; quidam enim a germanica voce „Gott segen“ (prav prisiljeno!), alii ab alia „Guet see“ (takisto), alii vero ab antiquis Gothis illud deriuari, paribus argumentis id est arbitraria ubique assertione con-tendunt. Speciosior saltem est de origine, quam de nomine quaestio, cui singularem ansam prae-buit theutonicum idioma, quod inter nationes Flavico utentes apud Gottschevienses etiamnum viget; id enim eos a Germanis ortum ducere manifeste pro-dit. Hinc Valvasorius (descript. Carn. l. 11.) Gothorum his terris dominantium, Lazius vero apud Merianum Suerorum reliquias in iisdem superesse opinantur. Prior sententia in vera de Gothis istie olim degen-tibus historia et aliqua vocabuli affinitate; posterior autem in obscuro quodam Jornandis textu fundatur; siquidem in Gothorum gestis juxta Augustanam anni 1515. editionem ita scriptum reliquit: „Qui-esciente eadem Hunnorum gente a Gothis, Hunni-mundus Suevorum dux, dum ad praedandas Dalma-tias transit, armenta Gothorum in campis errantia depraedavit, quia Dalmatiis Suevia vicina erat, nec a Pannoniis multum distabat, praesertim ubi tunc Gothi residebant“. Verum paulo post longe alios Suevis fines circumscibit, dum ait: „Regio illa Suevorum ab oriente Bojobaros habet, ab occidente Francos, et a meridie Burgundiones, a septentrione Thuringos; quibus Suevis tunc juncti Alemanni etiam aderant“. In diversa horum textuum editione cum Schönleben non Suevos sed Suavos, nec Sue-viam sed Suaviam legeret, hallucinatum Jornandem con-jecit, et Suaviam seu Saviam Pannoniae provin-ciam cum Suevia confudisse. Ceterum utrique opi-nioni adversatur recentior Gottscheviensium origo, quam Labacensis praesul Thomas Chrön in Loco-politano archivo a. 1509. teste Valvasorio offendit his verbis expressam: „Carolus IV. imperator, rex Bohemiae, devictis Franconibus et Thuringis, ad petitionem Friderici comitis ab Ortenburg, dedit ei trecentos viros cum conjugibus et liberis in servi-tutem, qui alias debebant puniri propter rebellionem, quos transmisit ad sylvas, ubi nunc Gottsevia est,

qui processu temporis excisis arboribus septem ec-clesias parochiales erexerunt“. — Čudil sem se, da kočevarski učenci tako dobro poznajo zgodovino svo-jega mesta, nasproti pa mnogi slovenski šolarji raz-mer svojega rojstnega kraja ne vedó. — Huic ego libentius, quam reliquis subscriberem, quia difficile ereditur est, Gothos vel Suevos in adeo exiguo terrae spatio a tot aliis nationibus et praesertim Slavibus deinceps occupato et haecenus circumdato, per 12 secula ita ab iis sejunctos perseverasse, ut in alienos mores et linguam haud tandem transirent; at me nonnihil moratur asserta ibi Caroli IV. contra Fran-cones et Thuringos victoria, cum tamen nusquam alias historiographi tradiderint, caesarem hunc cum iis populis bellum gessisse; quod totius relationis fidem reddit eruditis ad minimum suspectam. In-terim a veritate non abest, septem paroccias in Gottscheviensi districtu contineri, quarum vernacula nomina profert Valvasorius, nempe Nesselthal, Rieg, Tschermoschniz, Mösel, Ossianiq et Alten-Laag — niso to vsa nomina vernacula nemških Kočevarjev; — septimam autem d. Bartholomaeo sacram urbis ipsa complectitur forti muro et quatuor in totidem angulis turribus utcumque munita, cujus magnam partem implet mirae amplitudinis arx ab Auersper-gico principe Joanne Weichardo praeterito nuper seculo aedificata. Ortenburgicos comites ditione hac olim potitos concedit quidem praedictus Valvasorius, sed Fridericum ex ea stirpe oriundum primo illam ab Aquilejensi patriarcha in feudum acceperisse sub-jicit, quod expromptum ex Locopolitano archivo Gottscheviae originem rursus labefactat. Ab Orten-burgicis postmodum a. 1420. ad Cilejenses comites et ab his ad Austriae archiduces transiit, qui servato sibi alto, ut vocant, dominio, Turianis primo, dein Ursinis, et Khyseliis concessere, sub quibus a. 1623. Gottschevia novo comitatus titulo insignita est, ac demum ad Auerspergicam decidit familiam, cui etiamnum paret. Interea saepius Turcarum experta est feritatem, qui in eam octies irruentes, direpta suppellectile, incensis domibus, largeque effuso ci-vium sanguine cuncta barbare devastarunt: prima hujusmodi irruptio incidit in a. 1469. ceterae se-quenti seculo evenere. Vilinski.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. novembra.

Notranje dežele.

Tudi ekstraordinarij je vojni minister grof Bylandt srečno spravlil v odboru *avstrijske delegacije* v red. Sprejela se je po kratkem več formalnem nego stvarnem ugovoru in na tistega sledečem po-jasnili vojnega ministra točka za točko, dokler jih je kaj na dnevnem redu bilo. Poročevalec je bil dr. Czerkavski, ki je tu pa tam poskušal olajšave doseči s tem, da bi se bile vojne priprave kakor so: rezervni topniški park, obstoječ iz vojnih mož-narjev, in pa avgmentacijski magacin poljskega topništva razdelile na več let in ako bi ne bilo na-mesto 30 predlaganih možnarjev za enkrat zadosti samo 20 takih. Vojni minister pravi, da to ne gre, kajti podrl bi se mu res napravljen načrt, po katerem

M. Po Vašem zato, ker je v rastlini večja raz-noličnost združena v trdnejšo enoto, kakor pa v rudi.

J. In prav tako je. Da, čim večja je ona razno-ličnost in čim trdnejša ona enota, tem lepše je bitje. In prav zaradi tega morajo biti enovita bitja lepša, kakor iz materije zložena, ker v onih je raznoličnost v enoti večja kakor v teh.

M. Prosim, to mi ni zadosti jasno.

J. Poslušaj! Začnimo pri bitjih, ktera so naj-bolj materialna. Gotovo je kamen ali ruda ktera-koli med vsemi najnižja, ker v njej je golo bitje brez vsake rasti in življenja. Zatoraj pa tudi raznovrst-nosti tukaj ne nahajamo druge, kakor ono, ki po-stane iz atomov. Glej vzemimo kamen, bodi kubus enega metra; kaj ne, vsakdo bo rekel: to je en ka-men, tu je enota, ktera veže vse posamezne dele v eno bitje; a ta enota, kako slaba je; primemo za veliko kladvo in raztolčemo oni kamen v sto kosov, katerih vsak bo spet prav tako kamen, kakor je bil pred celi, iz katerega smo jih zdaj dobili sto. Ona enota je tedaj v rudi taka, da se dá brez konca de-liti in vendar vsak del ohrani celo in nepokvarjeno rudninsko bitje. V rastlini pa je ta enota veliko večja in nerazdeljiva. Res je sicer, da od rastline lahko odrežeš ali odčesneš veje ali druge dele, kateri v

zemljo vsajene spet rasto, res je tudi rastlina na-vadno razdeljiva tako, da deli še ohranijo bitje rast-linsko, a ta deljivost je veliko bolj omejena, kakor pri rudi; ta se dá brez konča deliti, ne izgube svo-jega bistra, rastlina pa le v večje dele in ako hočemo tudi te naprej deliti, tedaj izgube že rastlinsko moč in jenjajo biti rastlina; tudi se ne dá rastlina kakor koli deliti; tako n. pr. razkolji drevo po sredi debela na dva dela in vsak teh dveh delov izgubil bo rast-linsko moč, nobeden ne bo več rastlina. Vidiš tedaj, da je v rastlinah enota, ki dele edini, veliko večja in trdnejša kakor v rudah.

A prav tako večja je v rastlinah tudi razno-vrstnost kakor v rudah. V teh nahajamo le golo bitje brez vsake rasti in življenja. Zatoraj pa tudi mnogovrstnosti tukaj ni druge, kakor ona, ktera postane iz atomov dejanih enega poleg drugega, vredovalna ali razvrstilna moč je tukaj vključena v meje prostorove in tako tudi lepota. Nekako dru-gače je pa pri rastlinah, kjer se golemu bitju pri-druži rast ali rastlinska moč, ki od znotraj oživlja in množi rastlino, tako, da se majhna poveča, evete in rodi. Tako se rastlina ne le po prostoru, ampak tudi po času mnogovrstno razvija in to po bistveno ji urojeni rastlini moči, ona ima toraj nekako že svojo lastno zgodovino. Vidimo tedaj, da je res v

rastlini i enota i različnost večja, kakor v rudi in prav za to večja tudi lepota.

A večja kakor v rastlini je ona enota in razno-ličnost v živali. Rastlina se dá še nekako v dele razdeliti, katerih vsak ohrani še rastlino moč, a pri živalih kaj takega ne nahajamo več ali vsaj prav redkokrat; je namreč nekaj malo nepopolno organi-zovanih živali, kakor so n. pr. gliste, katerih teló se dá tako razdeliti, da vsak del še živi; sploh pa se živalsko telo ne more tako razdeliti, tudi v dva dela, da bi v vsakem delu ostalo življenje, in ako kaj takega poskusimo, ugasne živalsko življenje. Tako je toraj pri živalih enota, ki edini in veže po-samezne dele in ude v skupno telo, veliko večja, kakor pri rastlinah. A tako tudi raznovrstnost. Rastlini moči se v živali pridruži tudi čutilni živelj, tako da žival ne le po lastni notranji moči raste, ampak se tudi giblje in čuti. Zatoraj se tukaj raz-novrstnost kakor po prostoru, v katerem se žival giblje, tako tudi po času, v katerem si sporedno sledé spremembe rastočega in čutečega življa zelo pomnoži in ž njo toraj tudi lepota, ki je razno-vrstnost v enoti.

Poglejmo človeka. Vsi priznamo, da je človek med vsemi zemskimi stvarmi najlepši. Zakaj? Ker je prvič ona enota, ki razne dele v celoto edini,

on misli v najskrajnem času in z najmanjšimi stroški postaviti času in razmeram primeren vojni park, kakoršnega lastna varnost zahteva. Kar se tiče naprave avgmentacijskih magacinov in premeščenja taistih, pravi vojni minister, da ni mogoče tega premeščenja razdeliti na več let, kajti v najtesnejši zvezi je s teritorialno razdelitvijo cele armade. Govorilo se je nadalje še o zgradbi vojašnice po Moravskem in po Ogerskem, in je vojni minister pohvalil marljivo stavbo taistih posebno po Moravskem. Vprašan, zakaj se je prekoračil določeni proračun pri zgradbi vtrjenega taborja v Krakovem, vojni minister tudi taistega opraviči in še pristavi, da nikjer pri večjih zgradbah ni mogoče se natanko odmerjene poti držati. Konec vsega je bil pa sprejem ekstraordinarija.

Še bo boj proti *novi šoli*, kakor se kaže, „N. Fr. Presse“ vé poročati, da Linški škof Rudigier zopet dva učitelja pri doželnem šolskem svetu v enakih zadevah toži kakor Rohrwecka, Leitmeriški vladika pa nekega profesorja srednjih šol zaradi nekakega spisa prijemlje.

Šolske sestre so v resnici pomilovanja vredne. Povsod jih preganjajo podtikajoč jim protinarodne namene. Pri nas so se jih branili še preden so prišle v deželo, češ, da to ni nič drugega, nego pomenčevanje naše mladine, na Štajarskem zopet jih pa liberalni Nemci napadajo, rekoč, da one v šoli v nemštvu nasprotnem duhu delujejo. Ko bi človek delovanja in trudov teh dobrotnic človeškega rodú ne poznal bolje, kakor se nam tisto iz nekterih časnikov podaja, bi si moral pač misliti, da šolske sestre niso družega nego sitne nagajivke, ki ljudi dražijo. Na Štajarskem Nemcem slovenščino vsiljujejo, pri nas bi nam pa nemško luliko rade zatosile med narodno pšenico. Ako si pa stvar z obeh strani prav pri luči ogledamo, pokaže se nam takoj njena prava barva in ta ni prav nič drugega nego sovražstvo do šolskih sester, ktero se povsod v liberalnih krogih prikazuje in to zato, ker so one katoliškega duhá in taistega tudi po šolah med narod širiti hočejo. To je kamen, ob kterega se liberalni svet pri šolskih sestrach spodtika in bo tudi danes ali jutri obenj spodtaknjen padel. Kako bi bilo drugače tudi mogoče, da bi šolske sestre povsod narodu ravno nasprotno delale? Prebedasto je, da bi se še verjeti zamoglo!

Grško-katoliška nadškofija Lvovska razdelila se bo v dva dela. Vzrok temu odcepljenji južnoizhoda od cele nadškofije je prevelika njena razširjenost; kajti taista obsega 49 dekanij, 1183 duhovnj, 164 pomočnikov in $1\frac{1}{2}$ milijona vernih. Že pred 30 leti, leta 1850 porodila se je misel, da naj bi se nadškofija razdelila, ki je pa vsled tedanjega absolutizma kmalo zopet mirno zaspala. Sedaj pa, čez trideset in štiri leta prišla je zopet na površje in Rim jo je odobril. Vstanovila se bo de samostojna škofija grško-katoliškega obreda v Stanislavu ter bo obsegala 20 dekanij, 436 duhovnj, 88 pomočnikov in 731.090 duš. Razprostirala se bo pa čez 441 štirijaskih milj, in bo skoraj tako velika, kakor Ljubljanska škofija. Nadškof v Lvovu postal bo ondašnji sedanji škofijski oskrbnik Sembratovič, za škofa v Stanislavu se bo pa imenoval stolni dekan Pelec.

Vpokojen hrvašk stotnik vprašan, kaj prav za prav **Hrvatje** hočejo, je nedavno odgovoril: „Polno neodvisnost od Madjarov in samostalno hrvaško kraljestvo“. „In potem?“ „Pa zopetno vpeljavo vojaške granice!“ Kakor so sedaj ondi razmere, z dobro vestjo lahko rečemo, da ta stotnik nikakor ni osamljen, temveč jih ima na stotine, da, na tisoče enako mislečih duš za saboj, ki željno pričakujejo trenutka, v katerem bi odtrgali kraljevino kralja Zvonimira izpod krone sv. Štefana, ter jo z Bosno in Hercegovino združili, oboje pa potem z Dalmacijo

tako nedeljiva, da se nikdar ne dá človek v dva ali več delov tako razdeliti, da bi vsakteri teh zamogel živeti, ne le kot človek živeti, ampak tudi ne kot del človeškega telesa. Odreži nogo od telesa, odrežana že jame nehati biti noga, ker koj začnejo prvine, iz kterih je sestavljena, prehajati v drugo kemično sestav. A tudi raznovrstnost je v človeku dosti večja, kakor v družih zemeljskih bitjih. V njem nahajamo namreč poleg rastilne in čutilne, tudi mislečo in hotečo moč. Zatoraj se pa tudi raznovrstnost v človeku neizmerno pomnoži: prostorno, ker človek se po prostoru veliko prostejše giblje, kakor žival; časno, ker spremembe so v človeku veliko mnogovrstniše in različniše med seboj, kakor v živali; človeku je namreč prosta volja, ktera povzroči lahko brezštevilnih sprememb v njem, brez tistih, ktere niso neposredno zavisne od proste volje, kakor so one, ki prihajajo posebno iz rastilne moči. Vse to povzdigne tedaj mnogovrstnost v enoti ali lepoto človeškega bitja rekel bi skoro neskončno nad vsa nižja bitja. Vsa ona mnogovrstnost delov in sprememb namreč, ktera se nahaja v človeški naravi, shaja se v človeški duši kot v enoti; ta kot vredovalni princip vse zediní, v njej se vse vrejeno vidi, vse enotno.

(Dalje prih.)

in bi se tako k Avstriji priklopili. Žal, da so se v tem oziru Hrvatom prepozno oči odprle. Za to je bil čas poprej, mnogo poprej; sedaj brez velikanškega prevrata v skupnem državnostnem življenji ne pojde in če pojde, bo huda! Ako se sme „P. Naplo“ verjeti, se bodo v ta namen združili Starčevićavci z nezavisno narodno stranko, da bodo skupno delovali na odkrušenje Hrvaške od Ogerske. Pred vsem se pa hočejo z združeno močjo v banov stol upreti, da mu ga spodnesó. Dalje pravijo Starčevićanci, da bodo svoja časnika „Sloboda“ in „Quarnero“ opustili, ker so se porotne sodnije prenehale in se opozicija boji enostranskega postopanja sodnij samih, svoj „Bič“ bodo pa premestili kam drugam ali na Laško ali pa Ogersko, kjer ga ne bo vlade roka doseči zamogla. Politični boj hočejo še nadalje biti, toda ne več po svojih listih, temveč po listinah in po brošuricah, ktere bodo med narod trosili.

Razmere v **Bosni** in **Hercegovini** so po izjavi skupnega finančnega ministra Kallaya, kteri vsled svojega vednega popotovanja ondi Bosno pozna, kakor lasten žep, od dné do dné boljše. Posebno je omenil, da se število begunov vedno zmanjšuje, število mladenčev pa, ki se stavijo pred naborne komisije, je vedno večje, in je taisto po nekterih krajih že doseglo svojo številko, da se namreč ni nihče odtegnil naboru. Še več, so celó okraji, kjer ljudje prosijo, da bi po dokončani triletni vojaški službi smeli še na dalje prostovoljno služiti, kar se jim deloma tudi rado dovoli. Vse to kaže, da se Bošnjaki pod krili avstrijskega orla dobro počutijo. Begunov je bilo iz začetka edino le iz Krivošćije in Hercegovine nad 2000, kteri so se pa že večinoma domú povrnili in le-ti so sedaj najboljši in najzvestejši podaniki avstrijski. Nekaj jih je še na Črnigori, pa bodo menda tudi za Avstrijo neškodljivi postali, ker jih je Črnagora od avstrijske meje odmaknila, kar jih je le najdalje mogla do albanske meje. Tudi roparjev se ni še zmanjkalo, kteri se največ z ropanjem, deloma pa tudi s politiko pečajo. Število njihovo pa vendar od dné do dné gine in Kallay se nadja, da jih bo s časoma že zmanjkalo. Mi tudi.

Vnanje države.

„Germania“ o **nemških volitvah** silno ojstro piše in Bismarku ves kredit odreka, kterega je do sedaj na Nemškem in sploh po celem svetu vžival. Ona pravi, da je nemški kancler že zopet prav sijajno dokazal s svojim fijaškom pri volitvah, da naj-finejih potez narodovih še sedaj ne pozná in je tudi že prestar, da bi se jih spoznavati naučil. On je nemškemu narodu vsekal globoke rane, kakor so: kulturni boj, manšterstvo, in socijal-demokracija. Ako se mu ne posreči, da bi jih zopet zacelil, je njegova slava v zgodovini fuč! Pisalo se bo pač o njem, da je bil eden največjih diplomatov, toda ni razumel naroda obvarovati pred notranjem razkosavanjem in pred propadom njegovim. Ne Bismark, temveč smrtno zadeti centrum je sedaj gospod v nemškem državnem zboru.

Črnagora ni iz lastnega nagiba preselila avstrijskih begunov v mesta in kraje, ki so od avstrijske meje najdalje proč, temveč se je to zgodilo na pritisek avstrijskih oblastnij v Bosni in pa avstrijskega ministerskega rezidenta v Cetinji. Ko se je dotična zahteva begunom naznanila, so vsi iz Nikšića knezu Nikolaju poslali prošnjo, da ondi ob albanski meji ne bodo zamogli živeti in naj jim pomaga, da bi se na Rusko izselili. Nikolaj je šel osobno Nikšić, jim je stvar pojasnil in 120 mož se je oglasilo, da so zadovoljni z novim odkazanim jim krajem. Med temi so tudi poglavitni vodje begunov.

V Londonu je bil lordmajorski banket, pri kterem so se posebno sedanje razmere med **Kitajcem, Francozi** in **Angleži** od vseh strani premetrovale. Lord Granville je to priložnost porabil in lordom naznanil, da se je Francozom ponudil za posredovatelja v njihovi kitajski zadevi. „Storili smo svojo dolžnost, pravi Granville, Francozi kakor tudi Kitajci prav dobro vedó, da jim mi prav radi in do dobrega pomagamo, samo da so oboji s tem zadovoljni, kar se pa do sedaj še ni zgodilo. Nič manj bi nam pa ne bilo po volji, ako bi se kaka tretja država, ki morda ni toliko prizadeta, kakor mi, hotela reči poprijeti in bi med razkačenima strankama mir napravila.“ Gledé Afrike, oziroma Sudana, se Granville še vedno trdno nadja, da bo Wolseley tisti junak, ki bo Gordona iz Chartuma venkaj speljal in potem pa v Sudanu stalno in krepko vlado postavil. Kar se pa Northbrocka in njegovega poročila o stanji egiptovskih financ tiče, taisto ni še za razglasenje godno, ker se ni še predložilo združenim in prizadetim kabinetom. Kar se tiče pa Kongo-konference, pravi Granville, da je Angleška vesela, če se bo taista sploh napravila in se je bo ona prav rada vdeležila, ker jo srčno veseli, da je zopet z Nemško v soglasji. Načrt preosnove volilne postave sprejela je zbornica poslancev v drugem branji brez ugovora.

Izvirni dopisi.

Iz Ribnice, 10. novembra. Malokdaj ima mili slovenski narod priložnost svoje za blagor in omiko zaslužene močé v njih življenji slaviti; kedar se mu

pa taka priličnost podaja, stori to z vso njemu lastno gorečnostjo, vdanostjo in prisrčnostjo.

V nedeljo, 9. t. m., praznoval je občespoštovani Ribniški dekan, prečastiti gospod Martin Škubic, spomin na svoj sedemdesetletni rojstni dan. Zaslug njegovih za svoj prevzvišeni poklic, ljudski blagor in omiko in njegov vsestranski, plodoviti trud v času svojega nad 40letnega duhovskega službovanja ne pristojá mi opisovati; tu hočem označiti le njegovo za Ribniško faro najimetreje in najtežavneje delo, s čemur si je on za veke hvaležen spomin postavil pri našem prebivalstvu in to je dovršenje farne Ribniške cerkve v tako spominski in dovršeni opravi znotranji in zunanji in zadnjič naravno velicega zvona. Kaj enacega mogoče je samo tedaj izvršiti, ako se z vztrajno marljivostjo predstojnika združi občno zaupanje faranov.

Da bi Ribniško prebivalstvo pokazalo svoje priznanje tolikemu trudu, kakor tudi izrazilo svoje veselje, da je g. dekan toliko starost pri trdnem zdravju dočkal, napravilo mu je ta dan sicer priprosto, a toliko bolj prisrčno poslavljenje.

Pred farovžem postavil se je lep slavalok z napisom: „Slava sedemdesetletnemu“. Zjutraj ob 3. uri oznanjevalo je pokanje možnarjev, da praznujemo pomenljiv in vesel dan sedemdesetletnice dekanove. Ob 8. uri zvečer napravili so (Ribniški) pevci serenado pred farovžem in Ribniški tržani pa bakljado. Izborna petje, najmogoča velika vdeležba bakljenoscev in množica občinstva, neprestano pokanje možnarjev, ter navdušeni klici: „Bog obvari našega prečast. gosp. dekana še mnogo let“, kazalo je, v kako visoki meri vživa g. dekan občno spoštovanje.

In ko bode 11. dan t. m. g. dekan praznoval svoj sedemdesetletni god, mu bode na sto in sto presrčnih voščil došlo, da bi Bog Vsegamogočni blagovolil želje faranov v obilni meri spolniti.

Od sv. Križa nad Mariborom, 10. novembra. (*Dvojna cerkvena slovesnost.*) V naših samotnih hribih pač že dolgo ni bilo toliko poštenega veselja, ki se je celi dan s strelbo, godbo in slovesnim zvenenjem na znanje dajalo, kakor preteklo nedeljo, ko smo obhajali dvojno za našo faro jako veselo slovesnost. Najpred so prečastiti stolni župnik iz Maribora K. Kandut kot naš dekan z asistenco sosednih gospodov blagoslovili našo čisto prenovljeno cerkev, potem pa so nam predstavili novega župnika č. g. Antona Vraza, ter pri tej priliki z ginja-vimi besedami razložili dolžnosti farmanov do njih farne cerkve in farnega predstojnika, ob enem pa tudi lepo pohvalili Križevske farmane, ki so pod vodstvom svojega dosedanjega farnega oskrbnika in sedanjega župnika vso cerkev tako lepo popravili, osnažili in okinčali. Kdor Križevske cerkve leto dni ni videl, ne bi je lahko zdaj spoznal, kajti zvunaj in znotraj ima vso drugo podobo in opravo. Cerkev je namreč za poldrugi meter vzvišana, na novo obokana, kapela z oratorijem prezidana, z visokimi okni, novim tlakom in novimi orgljami preskrbljena in vsi stoli in oltarji so popravljani in osnaženi. To popravljanje je sicer mnogo denarjev stalo, pa farmani so vse radi priskrbeli, ker so videli, kako potrebno je že bilo, za zapuščeno cerkev enkrat nekaj storiti.

Da se je pa delo tako hitro dovršilo, pripomogli so največ naš sedanji č. g. župnik, ki so kot farni oskrbnik s svojo odločnostjo in marljivostjo dognali, da se je že dolgo nameravano popravljanje začelo in potem tako hitro dokončalo.

Ko bi jim pač bilo mogoče ravno tako srečno tudi potrebno popravljanje pri farovžu in pri gospodarskem poslopu izvršiti, da bi se potem zamogli brez drugih skrbi lotiti še popravljanja dušnega stana farmanov, ki gotovo ne bo brez truda, pa tudi ne brez srčnega veselja, s kterim Bog vsako dobro delo poplača.

Novemu g. župniku želimo zdravje in zadovoljnost, vsem gospodom pa, ki so nas pri tej slovesnosti počastili, izrekamo najsrčnejšo zahvalo!

Domače novice.

(„Matica Slovenska“) je imela včeraj 12. nov. od 6. do $\frac{3}{4}$ 9. svojo LXV. odborovo skupščino, ktere se je vdeleževalo z vnanjim g. J. Kersnikom 16 odbornikov. Predsednik g. Grasselli naznanja obžalovanje, da je prof. Fr. Levec izstopil iz odbora ter vzajemno s tem določi, naj se mu pismena

zahvala pošlje za njegovo dosedanje koristno delovanje. Tajnik je poročal o stanju Matičnem, o knjigah za prično leto, ki so bile unkrat imenovane, in pri katerih so odločili se spisi za Letopis; nekoliko o knjigah za prihodnje leto, kedar naj se poleg Letopisa in knjige o svečanosti sv. Metoda še poišče tretja knjiga; o došlih in nasvetovanih spisih; o poverjenikih, starih in novih udih; pové, da je namestvana bila v Zagrebu pri zadnji svečanosti po nekterih svojih ustanovnikih itd. Potrdili so se potem nekteri nasveti gospodarskega odseka gledé hiš in društvenega premoženja; naposled se je ukrenilo, da naj se pospešuje tiskanje društvenih knjig, in kedar se ta dovrši, da ima biti še ena odborova seja in potem še le občni zbor „Matiče Slovenske“. Letopis vreduje tajnik g. Evgen Lah, in že prvo zborovanje je pokazalo, da je tajništvo v dobrih rokah, in da bode po njem mnogotero se olajšalo poslovanje predsedniku in odbornikom pa na prosep sami Matici.

(Slovensko gledališče.) V 17. dan t. m. predstavljali se bodeti dve igri, t. j. izborni vaudeville Jules des Prémarmayjev „Doktor Robin“, v katerem se odlikuje režiser g. Kocelj v ulogi slavnostnega angleškega igralca „Garricka“, s tem ustrezaje mnogostranski želji, in izvrstna burka s petjem „Dva gospoda pa jeden sluga“. Ker je v ponedeljek v Ljubljani somenj, opozarjamo še posebno vnanje prijatelje slovenske Talije na to zanimivo predstvo.

(Kranjsko veteransko društvo) dobilo je iz Gradea od c. kr. zapovedništva 3. vojnega kora sledečo zahvalo: „C. kr. stacijsko zapovedništvo v Ljubljani naznanja, da ondašnji veterani v slučaju splošne mobilizacije izročé 57 postrežnikov za bolne vojake kornemu zapovedništvu na razpolaganje, in so taisti ob enem tudi pripravljeni, ako bode treba tudi nadalje oskrbovati sanitetno službo. Ta domoljubna ponudba, vsled ktere bo mogoče za ranjene vojake bolje skrbeti, daje kornemu zapovedništvu povod, veteranskemu društvu svojo zahvalo izreči.“

(Razpisani) ste službi c. kr. notarjev v Zatičini in Kostanjevici. Prošnje naj se vlagajo v štirih tednih na c. kr. notarsko kamoro v Ljubljani.

(Werand de Graz) zove se zgodovinsko-rodoslovna razprava, ktero je spisal starina g. Davorin Terstenjak ter v svoji založbi dal na svetlo po tiskarni družbe sv. Mohorja v Celovci 1884 v 8° str. 70, in se dobiva v knjigarni Kleinmajer-Bambergovi po 50 kr. Poleg rodoslovja kneževske rodbine Windisch-Graetzov nahaja se v njej dokaj koroško-štajerske zgodovine starega in srednjega veka, ki utegne olikane Slovence zanimati. „Vitu-peretis, modo corrigatis! — to je moje geslo napram kritikom mojih spisov“, pravi v predgovoru pisatelj. Bodi knjiga sploh priporočena!

(Za božično potico) tiska se Slovencem v Kleinmajerjevi tiskarni I. zvezek S. Gregorčičevih pesnij v dosedaj med Slovenci še ne čuvanem številu 2400 natisih. Kakor čujemo, pomnožila se je vsebina z mnogimi novimi pesnimi.

(Za bukoveze.) Tukajšnja c. kr. finnančna direkcija razpisuje konkurs za bukovezna opravila v njenem področji za čas od 1. januarja 1885 do 31. decembra 1887. Dotične pisane ponudbe na koleku za 50 kr. ulagajo naj se do 30. novembra t. l. na c. kr. predsedništvo finančnega ravnateljstva v Ljubljani in naj vsak tekmovalec s črkami in številkami zapiše, koliko odstotkov da bi bil pri volji od nastavljenih tarifov, kateri so pri finančnem ekonomatu razvidni, odjenjati.

(Vratinka) jela je daviti ljudi po Dolenjskem okoli Trebelnega, ter pobira otroke od 7. do 10. leta. Tako so umrli posestniku Pungerčarju 3 otroci, 2 in pa njegov pastir pa še ležita. Kakor „Laib. Ztg.“ poroča ondi celó zdravniške pomoči nimajo.

(Žgajnar v gnojnici.) Lansko jesen je bilo, ako se ne motimo, ko so na Dolenjskem nekje žganjarja spremili z gnojnico na uni svet. Letos se je nekaj enacega primerilo na Gorenjskem. Predvčeranjem navlekel se ga je 50leten kočar iz Radovljice doma, do dobrega, potem je pa zabredel v gnojnico, kjer se mu je pot na uni svet odprla. Čudno, da si šnops vedno gnojnice išče, kedar se v večnost preseliti misli.

(Kako je z avstrijskem čutom na Primorskem), kaže nam zopet prav poseben dogodek. V Trstu službujoč stražnik pri južni železnici, ki ima za šolo godne otroke, prosil je za premeščenje v Ljubljano

in se je s svojo prošnjo naravnost do presvitlega cesarja obrnil, ker se mu drugače njegova želja ni dala spolniti. Vtemeljeval je svojo prošnjo s tem, da bi svojo otroke rad za poštene Avstrijane izredil, kar mu pa v Trstu nikakor mogoče ni, ker se v Tržaških šolah mladina le za sovražnike Avstrije in prijatelje „nerešene Italije“ izreja. Cesarska kabinetna pisarna poslala je to prošnjo cesarskemu namestništvu v Trst, češ, glej, kako je ondi! Namestništvo zopet odstopilo je prošnjo glavnemu ravnateljstvu južne železnice, ktero bo, vsaj upamo, pravični prošnji dotičnega vstreglo.

Telegrami.

Pariz, 12. novembra. Včeraj je pomrlo tukaj 107 ljudi za kolero. Po bolnišnicah leži 271 bolnih, ki imajo kolero.

London, 12. novembra. Zbornica poslancev sprejela je v tretjem branji brez glasovanja preosnovno volitev.

London, 12. novembra. Dopolnilni kredit za ekspedicijo v južno Afriko znaša 7,250.000 goldinarjev, za armado in pomorščake v Egiptu pa 11,324.000 goldinarjev.

Kahira, 12. novembra. Kedive je odpustil davek vsem hišam, ktere so lastnina inostrancev.

Hongkong, 12. novembra. Kitajci so Francoze pri Kelungu napadli, morali so pa po silno veliki zgubi sami pete odnesti. Francozi so zgubili malenkost, ob enem so se pa polastili kitajske topniške ladije „Feihor“.

Društvu za napravo zvonov za cerkev Jezusovega presv. Srca v Ljubljani

so darovali gg.:

341. Porenta Jakob, kaplan,	2 gl. — kr.
342. Urbas Marija, kuharica,	5 „ — „
343. Puhar	5 „ — „
344. Lang Serafina	5 „ — „
345. Baron Mayer v Melnhofu pri Dunaju	10 „ — „
346. Jelene Janez	5 „ — „
347. Aljaž Jakob, župnik,	2 „ — „
348. Zic Nikolaj, vojaški župnik,	5 „ — „
349. Kosar Franc, kanonik v Mariboru,	5 „ — „
350. Samostan presv. Sreca Jezusovega	1 „ — „
351. Kristofč Lovro, župnik,	5 „ — „
352. Hönigman Franc, kaplan,	3 „ — „
353. Schmalz Karolina, zasebnica,	1 „ — „
354. Muhovec Blaž, kaplan,	1 „ — „
355. Fine Anton, župnik,	5 „ — „
356. Jereb Franc, župnik,	2 „ — „
357. Žonta Karolina, vdova,	5 „ — „
358. Hudovernik Miroslav, župnik,	5 „ — „
359. Šlibar Martin, dekan,	5 „ — „
360. Gerber Josip, bukovez,	5 „ — „
361. K. P.	1 „ — „
362. N. Z.	1 „ — „
363. Lotrič Franc	1 „ — „
364. Juvan Ivan, katehet,	1 „ — „
365. Legan Franc, za Ubeljsko sosesko	3 „ — „
366. Tušar Gregor, profesor v Gorici,	4 „ — „
367. Sušnik Janez, duhovni pomočnik,	5 „ — „
368. Fajdiga Janez, duhovnik v Pulji,	5 „ — „
369. Drnovšek Jurij, župnijski oskrbnik,	2 „ — „
370. Molek Martin, duh. pomočnik,	5 „ — „
371. Derčar Martin, župnik,	5 „ — „
372. Žark Marija	5 „ — „
373. Rožič Alojzij, župnik,	5 „ — „
374. Volčič Janez, župnik,	20 „ — „
375. Volčič Anton, župnik,	10 „ — „
376. Zalokar Josip, kaplan,	5 „ — „
377. Vidergar Janez, kurat,	3 „ — „

Tujci.

11. novembra.

Pri **Malič:** Janez pl. Salzer, c. kr. nadgojzdarski sovetnik; Perutz, fabrikant; Polak in Ladstetter, trgovca; Izidor Lässig, livar črk, vsi z Dunaja. — G. Schweighofer, trg. pot., iz Brna. — Cornelij Zimmer, trg. pot., iz Reichenberga. — M. G. Paik, trgovec, iz Zagreba.

Pri **Stomu:** Eduard Wallner, nadknjigovodja, z Dunaja. — Anton Cijak, trg. pot., z Dunaja. — Ida pl. Albori, soproga veletržca s hčerjo, iz Trsta. — Leopold Krämer, trgovec, iz Ichenhausna. — Tobias Scheierling, c. kr. računski častnik, iz Gradea. — R. G. Renaldy, trg. pot., iz Siska. — Andrej Mejač, učitelj, iz Komende.

Pri **Južnem kolodvoru:** J. Fürsattel, trgovec, iz Nürnberga. — Franc Rhinswin, c. kr. stotnik, iz Banjaluke. — Henrik Kuseher, c. kr. nadporočnik, iz Zadra.

Pri **Avstrijskem caru:** Janez Jelenc, zasebnik, iz Tržiča.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

13. novembra.

Papirna renta po 100 gl.	81 gl. 25 kr.
Sreberna „	82 „ 50 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	103 „ 75 „
Papirna renta, davka prosta	96 „ 40 „
Akcije avstr.-ogerske banke	870 „ — „
Kreditne akcije	294 „ 10 „
London	122 „ 80 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 78 „
Francoski napoleon.	9 „ 72 1/2 „
Nemške marke	60 „ — „

Od 12. novembra.

Ogerska zlata renta 6%	123 gl. 10 kr.
„ „ 4%	93 „ 55 „
„ „ papirna renta 5%	89 „ 25 „
Akcije anglo-avstr. banke	200 gl. 105 „ 50 „
„ „ Länderbake	102 „ — „
„ „ avst.-oger. Lloyd v Trstu	573 „ — „
„ „ državne železnice	301 „ 20 „
„ „ Tramway-društva velj. 170 gl.	213 „ — „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 125 „ — „
4% „ „ 1860	500 „ 134 „ 75 „
Državne „ srečke iz l. 1864	100 „ 173 „ 50 „
„ „ 1864	50 „ 172 „ — „
Kreditne srečke „ „	100 „ 178 „ 25 „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ — „
Rudolfove srečke	10 „ 18 „ 25 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	109 „ 25 „
„ „ Ferdinandove sev.	105 „ 25 „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „ 50 „

Eksekutivne dražbe.

19. novembra. 1. e. džb. pos. Anton Kane, 876 gl. Mokronog.

21. novembra. 1. e. džb. pos. Katarina Gagič iz Sodeve, 620 gl. Črnomelj.

Orgljarja brata Zupan,

ktera sta že od leta 1879 do sedaj izdelovala cerkvene orglje po novi iznajdbi v Kropi, sta se preselila v

Kamnogorico (Steinbüchel) pri Podnartu in odslej nadaljujeta svoje delo v novozgradenih prostorih, ter se z najodličnišim spoštovanjem prečast. duhovščini priporočata pod firmo:

(4) **Brata Zupan.**

Krščanski nauk

za
prvence.

(Prvo in drugo šolsko leto.)

Sostavil
Simon Zupan,
katehet.

Z dovoljenjem visokočastitega knezoškofijstva Ljubljanskega.

Druzega natisa.

Cena: mehko vezan 12 kr., trdo vezan 16 kr.

Dobiva se v

Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Poli-tura

(14) za
mobili-je,

ktere se lahko vsakdo posluži, da si zlika svoje stare mobilije, ki se že po prvem likanju svetijo kakor nove. Cena za vsako steklenico 1 gl. 20 kr. proti poštnem povzetji razpošilja

L. Epstein,
Wien, IV., Getreidemarkt 17.

Ravnokar je izšla v drugem natisu in se dobiva v **Katoliški Bukvarni** knjiga:

Die Reiche der heiligen drei Könige

ihr

Sterndienst, ihre Reise nach Betlehem etc.

Nach den Gesichten der gottseligen

Katharina Emmerich

im Vergleiche mit den Aussagen der Geografie, der Geschichte, der heil. Schrift und der Alterthümer.

Nabral in sostavil

Anton Urbas,

kanonik in stolni župnik v Ljubljani.

Z zemljevidom.

Velja sešita 80 kr., po pošti 5 kr. več.

Jurjev koledar za leto 1885

bode izdalo

vredništvo „Jurja s pušo“.

Obsegal bode do 200 strani z ilustriranimi humoreskami, šaljivim berilom in inserati od zadej, kateri se bodo po nizki ceni računali za celo ali pol strani. Izšel bode prve dni decembra t. l., cena mu bode samo 50 kr. Naročnina naj se pošilja vredništvu „Jurja s pušo“ v Trst. (3)

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.